

Szerkesztőségi iroda:
Nagybeeskerek,
Zapolya-utca 1-ső szám,
hová a lap szellemi részét illető
minden közlemény intézendő.
Kiadóhivatal:
Pleitiz Fer. Pál könyvnyomdája
Nagybeeskerek, Zapolya-utca 1.
hová a hirdetések, az előfizeté-
sek és a lap szétküldésére vo-
natkozó felszólalások intézendők.
Telefon 21. szám.

TORONTÁL

POLITIKAI NAPILAP.
Főszerkesztő: Dr. Brájer Lajos.

Előfizetési árak:
Egész évre ——— 24 kor.
Félévre ——— 12 .
Negyedévre ——— 6 .
Egy órára ——— 2 .
— Egyes szám ára 8 fill. —
Hirdetések
a kiadóhivatalban fogadtatnak el.
Azonkívül az összes hirdetési
irodáknban.
Megjelenik
vasár- és ünnepnapok kivételével
mindennap délután 5 órakor.

Nagybeeskerek, 1908.

XXXVII. évfolyam 183. szám.

Kedd, aug. 11.

A közig. bizottság ülése.

Nagybeeskerek, aug. 10.
Torontálvármegye közigazgatási bizottsága
tegnap délelőtt tartotta meg rendes havi ülését
Jankó Ágoston alispán elnöklésével.
Az ülésen jelen voltak: dr. Vincze Erő
m. főjegyző, dr. Plechl Szilárd m. főorvos, Kéler
Akos tisztviselő, Szilágyi Lajos pénzügyigaz-
gató-helyettes, Czegléd István tanfelügyelő-
helyettes, Faúr Kornél kir. főmérnök, Czenger
Nándor kir. ügyész-helyettes és báró Hauser Károly
bizottsági tagok, továbbá Bielek Antal, dr. Balás
Iván, Mirkov István, Filkovich Boldizsár, dr.
Mihálovics István és Farkas Vince előadók és
Eördögh Virgil, mint a bizottság jegyzője. A
szakelőadók jelentését a következőkben adjuk:

A pénzügyigazgató jelentése.

Szilágyi Lajos pénzügyigazgató-helyettes
jelentése szerint Torontálvármegye, mint törvény-
hatóság terén állami egyenesadók címén meg-
állapított tartozás 8,994.177 kor. 58 fillér, befizet-
etés 2,929.470 kor. 07 fillér, hátralék 6,064.707
kor. 51 fillér, vagyis az összes tartozásnak a
67%-a. A folyó évi július havi befizetés 229.867
kor. 62 fillérrel kedvezőbb, a január-július havi
befizetési eredmény pedig 188.214 kor. 65 fill.
kedvezőtlenebb, mint a múlt év hasonló idő-
szakában teljesített befizetések voltak. Had-
mentességi díjban a megállapított tartozás
329.715 kor. 05 fillér, a befizetés pedig 25.408
kor. 60 fillér, a hátralék tehát 304.306 kor. 45
fillér, vagyis az összes tartozás 98%-a. Mivel
az aratás most már teljesen befejeztetett, a
eséplés pedig már folyamatban van, a pénzügy-
igazgatóság már eddig is megtette és megteszi
ezután is a kellő intézkedéseket, hogy a fizetési
képesség beálltával az adózók adófizetési köte-
lezettségüknek eleget tegyenek. A m. kir. pénzügy-
miniszternek 1906. évi 2018. és 2050. P. M.
számu körrendeleteiben foglaltak alapján a lefolyt
július hónap illeték címén 59 esetben 57.023
kor. 29 fillér erejéig engedélyeztetett fizetési
halasztás. Az 1883. évi XLIV. t. c. 48. §. alapján
70 esetben ideiglenes fizetési halasztás adatott.
Ugyancsak július havában 27 esetben ideiglenes
házaadmentesség engedélyeztetett.

Népoktatás.

Czegléd István kir. segédtanfelügyelő
jelentésében előadja, hogy a tanfelügyelőség az
elmúlt hó folyamán legnagyobb részét el volt fog-
lalva azoknak a jelentéseknek a beható tanul-
mányozásával, amelyeket az utasítások értelmé-
ben kötelesek betervezni az egyes népoktatási
intézetek minden iskoláévi végzetével az iskolák
belső és külső életéről. Ezen kívül a múlt hó
folyamán az 1908-9. iskolai év költségvetésé-
nek és számadásainak nagy része is elkészült,
hogy azokat a m. kir. pénzügyigazgatóság mellé
rendelt vármegyei számvevőség annál könnyeb-
ben elkészíthesse. E hó folyamán elkészítették
még a következő iskolai évre vonatkozó óra-
rendeket, heti általános óraterveket és az oktató-
anyag beosztását. Dr. Vertesy Gyula kir. tanfel-
ügyelő szabadságon van s ez időre a vallás és
közoktatásügyi miniszter a tanfelügyelő helyet-
tesítésével Czeglédi István segédtanfelügyelőt
aurelházai, Wolfram Mátyás ernesztházai,
Mihályfi Katalin aurelházai, Opelezné Kuba Etel
nákófalvai, Magenbauer Alajos esenei, Lich Antal
csatádi, Weiszgerber Ferenc jánosföldi, Szabó
János oroszlamosi, Glasz Jakab lovrini,
Zabradnyik Kálmán lovrini, Heim József
szécsényfalvai, Budigné Romana billéi, Hillicz
János náköfalvai, Weber Anna kisteremiai,
Steibel Ferenc szécsényfalvai, Titz János topolyai,
Engelmann Miklós nagygyáji, Weber Lőrinc klekki,
Bransovszki József ernesztházai, Deffert Péter
nagybikácsi, Szeiler Miklós náköfalvai, Thyeryné
Klein Éva tordai, Höckl Jakab sándorházi,
Goszmann Anna klekki községi népiskolai tani-
tónak, illetve tanítónőnek, Laux János magyar-
czernyai, Herman Ferenc kiskomlói, Riegler
Miklós csatádi, Grossler Lőrinc nagykomlói,
Weber Mihály magyarczernyai, Schön Lőrinc
feketetői, Martin Adám németszentmiklósi és
Eisele Mátyás többi felekezeti elemi iskolai
tanítóknak fizetéseik kiegészítéséhez és az első s
II-dik korpótlékaik fedezéséhez a szükséges állami
segélyeket engedélyezte. Jul. hó folyamán a vall.- és
közokt. min. Czeschán Ferenc káptalanfalvai r. k.
elemi iskolai tanítót az ugyanott szervezett ál-
lami elemi iskolához rendes tanítónak kinevezte.
Nedelyov János bogártelepi községi elemi iskolai
tanítót az ugyanottani állami elemi iskolához,
Fassbinder János mollyfalvai községi iskolai
tanítót a mollyfalvai állami elemi iskolához,

Hlatky Ágoston és Neuliszt Antal doláci közs.
tanítókat szintén az ugyanottani áll. elemi isko-
lához rendes tanítókká kinevezte. Hajos Eszter
körmendi áll. polgári iskolai tanítónőt a nagy-
kikindai áll. polgári iskolához áthelyezte, Milán
Flóris szerbnagy-szentmiklósi áll. polgári iskolai
helyettes tanítót segédtanítónak kinevezte és Kön-
cöl Józsefet és nejét Mohácsról a törökbecsei
ujjonnan szervezett áll. polgári iskolához áthe-
lyezte s Köncölt az igazgatói teendőkhöz meg-
bizta. Végül jelenti, hogy a kultuszminiszter több
népoktatási intézetnek ingyen tanszereket engedé-
lyezett s a szőregyi és ferencszállási községi
elemi iskolák államiasítását kimondotta.

Kereskedelmi ügyek.

Faur Kornél kir. főmérnök az államépíté-
szeti hivatal jelentésében előadja, hogy az állami
beruházási hitel terhére jelenleg az alábbi mun-
kák vannak folyamatban: az écskai-módosi-th.
közút 43-48 km. szakaszának építése és hen-
gerelése. A nagykikinda-nagyszentmiklósi th.
közút 10-889-17-017 km. szakaszának építése
és hengerelése, a basahid-törökbecsei th. közút
07 km. szakaszának alapkövezése, ugyanazon
közút 7-18 km. szakaszának földmunkálatai. A
f. évi kavics felülvizsgálatai folytatolag a bán-
lak-alibunári, alibunári, módos-dettai, mó-
dos-ujpécsi, törökkanizsa-kiszombori, nagyki-
kinda-nagyszentmiklósi és nagykikinda-perjá-
mosi th. közutakon is megejtettek. Az uti személy-
zet időszertű munkálatokkal foglalkozott és köte-
lességének eleget tett. Szécsényfalva községében
f. évi július hó 11-én postai ügynökség lépett
életbe, mely bárhová szóló levélpostai küldemé-
nyek, továbbá a belföldre, Ausztriába, a meg-
szállott tartományokba és Németországba szóló
1000 korona értékű meg nem haladó pénz
és csomagküldemények felvételével, továbbá
postautalványok és postakártyák postai ügyle-
tek közvetítésével foglalkozik. Az ügynökség
kézbesítési kerületébe Szécsényfalva és Ujfalva
községek, valamint Abázia és Rákos-puszták tar-
toznak. Az ügynökség leszámolás, ellenőrzés és
felügyelet tekintetében az ólézi távbeszélő hiva-
talhoz tartozik és összeköttetését a Szécsényfalva
és Óléz közti naponként egyszer közlekedő gyalog-
küldőne postajárat útján nyeri. A glogovi, oppovai
és torontálszigeti posta és távbeszélő hivatalok-
nál távirat lett berendezve s f. évi július hó 1-vel
a forgalomnak már át is adatott. Az utalás költsé-
gvetésének tárgyalásánál a vármegye alispánja-

A „TORONTÁL“ tárcája.

Tábornoki szemle.

Moigne közhuszár egynapos kimenőt ka-
pott. Magára vette gyíkcsőjét és komoly nehéz
léptekkel megindult a babilon-utcai gyalogsági
kaszánya felé hogy régi falubeli cimboráját,
Croquegnac köztitét meglátogassa.
Epp jókor érkezett. A bakának nem volt
dolga s az udvaron ácsorgott tétlenül. Örvendő
futott barátja felé:
— Ez már szép, hogy eljöttél! — szolt s
nyájasan tuskolta barátját a kátrin felé. Ott
egy liter ó vörösbort mellé telepedtek le.
— De jó orrod volt, hogy nem tegnap jöt-
tél — kezdte újra. — Éppen szemle volt, egy
szót se beszélhettünk volna egymással.
— Gyanítottam. Már megint a kapitányok
zavart meg?
— Dehogy! Ha ő szemlét akar tartani, akor
az őrmesterrel tartatja meg. Nem, barátom,
feljebb! A tábornok! Érted? A brigadéros!
— Tyüh! ez nem bolondság! — kacag-
gott a huszár — képzelem, melegeket volt!
Nálunk huszároknál még a legközönségesebb
szemlénél is nyolc nappal előre dolgozunk.
Suroolunk, mosunk, kefélünk s ezalatt mint a
zápor hull reánk a vas meg az egyes börtön.
Szerencsére a brigadéros jó fiú s a szemle után
törül minden büntetést, különben mindannyian

tömlőben ülnék le a három esztendő. Hát
aztán — teljes diszben volt a szemle?
— Mit gondolsz? Teljes tábori felszeré-
léssel, sőt még szappant és konzerveket is osz-
tottak. De ami a legkeservesebb volt, az az, hogy
a tábornok pont 10-re rendelte a szemlét s így
csak épp annyi időnk volt, hogy rohanjunk meg-
kezdeni a tisztogatást.
— Biz ez rövid idő!
— Igen öregem, csak hogy az ezredes,
hogy lássa, mily rendben lesz az ezrede, meg-
hagyta, hogy kilenckor meg fogja azt vizsgálni.
— Ej ha!
— Erre az őrnagy zászlóaljparancsban
meghagyta, hogy a bataillont nyolc órakor fogja
megnézni, mire a kapitány, akit az őrnagy ki
nem állhat, megjéjt s azt gondolta, hogy ha
valami hiba lesz, ő esik bajba s megparancsolta,
hogy a századot hétkor fogja részletesen meg-
vizsgálni...
— Hát bolond ez a kapitány?
— Egy kicsit. Hanem akkor a főhad-
nagyom se akart hátramaradni s meghagyta a
napos altisztnak, hogy ő a szakaszt, amihez
én is tartozom, reggel hatkor teljesen készen
akarja látni.
— Ez már sok! Reggel hatkor tartani
szemlét!
— Igaz, hanem ez nem gátolta meg az
őrmestert, hogy ki ne adja a hangot, hogy ha
öt órára nincs minden ember készenlétben, akkor

majd így meg úgy, baj lesz, stb. stb. Hiszen
képzelted?
— És nem jelentettél maródit? Oh te buta.
— Nem lehetett. Egy negyvennyolc óras
kimenőt akartam aláírni vasárnapra. Akkor
jött a szakaszvezetőnk, aki szintén akarta látni
a szakaszt, reggeli négy órakor.
— Ugyan ne beszélj, hiszen négykor nincs
ébredő...
— Igazad van. Az ébredő, mint rendesen,
ötör volt, de a káplárok félve a büntetéstől,
felvették velünk a borjút, — most ne vess öreg,
ha tudsz... — már éjfélok!
— Éjfélok? Na hát ez borzasztó! Ilyen
csak a gyalogságnál történhetik!
— De azért a legszebb a dologban, hogy
ez a tábornoki szemle még sem volt tábornoki
szemle, mert jóval az ébredő előtt egy vezér-
kari írrok elhozta a tábornok levelét, amiben az
ezredet bizta meg a szemlével, mert az ő lábait
rettenetesen hasogatja a köszvény.
— Ah, így hát az ezredes végezte a
szemlét?
— Dehogy. Mikor megtudta, hogy a tábor-
nok nem jön el, őt is elfogta a lustaság s az
alezredeshez küldött, hogy tartsa meg ő a paradét.
— Képzelem, mily büszke volt az öreg,
hogy tábornoki szemlét tarthat?
— Ördögöt! Az alezredes sietett a vasutra
valami vadászatra, miután a legöregebb őrnagyra
bizta a dolgot...

„A pillangóhoz“. Alapított 1870-ben. Telefonszám 201.

Az iskolai év megkezdésével ajánljuk a szülők figyelmébe, hogy gyermekeik
szükségletét, mint például:

gyermekesernyőket, keféket, fésűket, iskolatáskákat, ingeket, gallérokat,
nyakkendőket, harisnyákat stb. stb.

Benő Testvérek ezelőtt Kokits A. F. rövid-, divat- és játékaruházában Nagybeeskerek
szerezzék be. Levélbeni megrendelések is szívesen teljesítenek.

nak indítványára a közigazgatási bizottság egyhangulag kimondja, hogy a számadások tervezete levétetik a napirendről s a vármegye alispánjának kiadatik.

Közegészség.

Dr. Plechl Szilárd főorvos jelenti, hogy a július havi közegészségügyi viszonyok kedvezőek voltak. Ragályos betegségek közül bejelentettek 34 vörheny, 5 tifusz, 49 difteritisz, 73 kanyaró és 5 hörghurut esetet. A kanyaró és vörhenybetegségek csökkentek az előző hónapoz képest. Egyéb betegségek kis számban fordultak elő. A megüresedett istvánvölgyi gyógyszerár bérbevétele, valamint a szerbittebi gyógyszerár átruházása iránt az alispán intézkedett.

Börtönügy.

Czenger Nándor kir. ügyész-helyettes jelentette, hogy a megyei börtönökben mindenütt rend van és semmi különösebb felemlítésre méltó nincs.

A szakelődök jelentései után az alispán jelentést tett még a közigazgatás állapotáról. A félévi jelentést felterjesztik a miniszterelnökségnek.

Ezzel az ülés véget ért.

HIREK.

Tájékoztató.

A gőzfürdő (telefon 118. szám) minden nap reggeltől 6 1/2 óráig kezdve délig az urak részére nyitva van; hölgyek részére minden kedden és pénteken déltől 1/2 óráig délután; ugyanazon napokon este 5-től 7-ig urak részére is. Vidéki hölgyek részére minden nap délig gőzfürdő. A kádfürdő reggeltől este 7-ig nyitva marad

Szeptember 11. Közig. bizottság ülése.

— **A megyei közig. bizottság ülése.** Torontál vármegye közigazgatási bizottsága a tegnapi ülésen elhatározta, hogy legközelebbi rendes havi ülését szeptember hó 14-én tartja meg.

— **Tanácsülés.** Nagybecskerek város tanácsa holnap délelőtt 11 órakor dr. Perisics Zoltán polgármester elnöklésével ülést tart.

— **A kir. tanfelügyelőség köréből.** Torontál vármegye kir. tanfelügyelője, dr. Vértessy Gyula megkezdte több heti szabadságát, amelyet jelenleg Szováta-fürdőn tölt el. Ugyancsak szabadságon van Szabó Bertalan kir. segéd-tanfelügyelő is. Dr. Vértessy Gyula távollétében a tanfelügyelői hivatal vezetésével és a közigazgatási bizottságban az előadói tisztséggel Czeglédy István kir. segéd-tanfelügyelőt bízta meg a vállas- és közoktatásügyi miniszter.

— **Kinevezés.** A m. kir. kereskedelemügyi miniszter Bonk Zsigmondot, a M. A. V. nagyikindai osztálymérnökséghez beosztott díjnokot, — iroda kezelővé nevezte ki.

— Ez szép! Tábornok helyett egy őrnagy!

— Ne hidd azt! Mit bánja ő a szolgálatot? Nyolc nap mulva nyugdíjba megy. Hortyogott tovább. A kapitánynak üzenté, hogy tartsa meg helyette a szemlét.

— És ez?

— De hisz az előbb mondtam, hogy a kapitány sohasem tart szemlét. Elküldte a főhadnagyot.

— És végre ez?

— Az őrmesterre bízta.

— Pfuj! Hisz ez cudar dolog!

— Dehogy, lesz még rosszabb is. Az őrmester a szakaszvezetőket küldte a szemlére s miután a lustaság ragályos, azok meg a káplárokat.

— No, ez hallatlan! Tábornoki szemléből káplári szemlére pottyanni!

— De érts meg hát! Hiszen nem volt szemle! A káplárunk t. i. kijelentette, hogy ha fizetünk neki egy liter bort, akkor nem tartja meg a szemlét. És mi fizettünk...

— De az ezredesnek csak kellett jelentést tenni a szemlérol?

— Azt nem tudom. De az esti parancsban azt olvastam nekünk, hogy az ezredes rendkívül meg van elégedve tartásunkkal és összedicsért bennünket szörnyen. Hanem a büntetéseket nem engedi el, mert a fegyelmet fenn kell tartani a hadseregben s szabadságot nem ad senkinek, mert ez lazítja a köteletségérzetet s rosra vezet. Mert a katonák alkoholt isznak, már pedig neki, mint az ezred papjának, kötelessége gyermekei egészségére felügyelni, ellenben megparancsolja, hogy minden nyolc napban olvassák fel nekük az ő teljes meglegedését... Ami bizonyára legnagyobb öröme lesz az ő fiainak.

— Ez jó, hát így te holnap szabadságra mégy?

— Csacsi! Hát nem értted meg, hogy minden szabadságot törölt az ezredes? **Mantigny.**

— **A főgimnázium igazgatója szabadságon.** Balácsi József főgimnáziumi igazgató üdülés céljából két hétre Besnyőre utazott. Távollétében az igazgatói teendőket Bárány Béla tanár látja el.

— **A karánsebesi püspöki szék.** A szombaton elhunyt karánsebesi gör. kel. román püspököt, Popea Miklóst még nem temették el és már is megindult a mozgalom a megüresedett püspökség elnyeréséért, amelyért úgy látszik erős harc lesz. Leghatározottabban utódjául Musta Filaret arkimándritát, az eddigi püspöki helynököt, emlegetik, aki különösen a hazafias románok jelöltje, de egyóbként is nagy pártja van. Jelöltekül emlegetik még Hamsea Ágoston és Mangra Vazult is, akiknek szintén reményük van a püspöki szék elnyerésére.

— **A szerbek kongresszusi tagválasztása.** Lapunk tegnapi számában részletes tudósítást hoztunk a lefolyt kongresszusi tagválasztásról s tudósításunkban megemlítettük, hogy Risztics Pál választási elnök nem fogadta el Pánics jelölését, hanem választás nélkül dr. Gyorgyevics Milost jelentette ki megválasztottnak. Pánics hívei az elnök eljárását szabálytalannak találták és így a választást természetesen megfelebeztek egyenesen a kongresszushoz, amely felebezést mintegy 300 radikális párti választó irta alá. Így valószínű, hogy új választás lesz s erre már most is nagy agitáció indult meg mindkét párt részéről.

— **Eljegyzés.** Dr. Minyov László, óbesenyői ügyvéd, eljegyezte Kovácvits Margit kisasszonyt, Kovácvits Miklós vaskányi nyugd. községi jegyző leányát.

— **Itéletidő az Alföldön.** Néhány nap óta ugyancsak lehűlt a hőmérséklet. Alig pár óraszünetekkel szakadatlanul ömlik az eső és borzongatóan hűvös szél járja az utcákat. Novembernek is becsületére válnék ez a náthatermő időjárás. De amíg mi itt csak a tulságos sok esőről és hűvös szélről panaszkodunk, addig a Délvidék több részén kegyetlen orkán tépázta meg a városokat, Szegeden és Aradon valósággal végítéleti orkán dühöngött; gyárakat, házakat rombolt össze, fákat csavart ki, háztetőket röpitett. Sőt Szegeden két halottja és számos súlyosan sérült áldozata is van a katasztrófának. Nagyikinda közelében pedig a villám becsapott egy vasuti órházba és agyonsújtott egy szegény mozgórót, akit csak egy nappal előbb helyeztek oda. Az adriai tengeren is borzalmas vihar dühöng. A hajóközlekedés megakadt; a nyílt tengeren hanykolódó hajók sorsa válságos. Ilyen természeti pusztításokhoz nem igen vagyunk szokva. Ritkán, alig minden évtizedben tombolnak nálunk az elemek ily fékevesztett dühöngéssel. Aggódva várjuk, mikor derül ki ismét az égbolt, mikor ragyog fel újra a melegedő nap-sugár, melynek heve ellen annyit panaszkodtunk, de amelyet mégis visszavágyunk. A hivatalos időjósítás egyelőre nem sok jót ígér. A hőmérséklet további süllyedését és az esőzések további megmaradását jelzi. Am azért vigasztalódhatunk. A nyári ruhákat talán mégsem kell eltenni a jövő nyárra. Még augusztus közepén sem vagyunk és a mi éghajlatunk alatt szeptemberben is jó nyári melegek szoktak lenni.

— **Halálozás.** Mint Nagyszentmiklósról írják, ott a napokban halt meg Mathisz Jánosné, született Cherrier Róza, Mathisz János es. és kir. főhadnagy fiatal neje, életének 22-ik, boldog házasságának második évében, hosszas szenvedés után. Temetése nagy részvét mellett ment végbe Nagyszentmiklóson. Az elhunyt fiatal urinó halálát kiterjedt rokonság gyászolja.

— **Az augusztusi vásár.** Közöltük már, hogy Nagybecskereken holnapután, vagyis csütörtökön reggel kezdik meg az augusztusi országos vásárt. A vásárra már most megteszik a szükséges előkészületeket s a tegnapi napon már a marhajáratok kiadását is megkezdtek. A vásár, amennyiben az időjárás kedvezőbbre fordul, jónak ígérkezik s az iparosok és kereskedők számitanak is erre, amennyiben a kiszagádznak az idén átlag meglehetősen jó termésük volt. Az állatfelhajtást már csütörtökön reggel megkezdik.

— **A szakálhazai vasuti baleset.** Tegnapi táviratainkban röviden megemlékeztünk arról a vasuti balesetről, melyet Temesvár közelében Szakálháza állomás előtt a vonat kiskiklása okozott. A balesetről, mely szerencsére nem öltött nagyobb dimenziókat, ma a következő részleteket kaptuk: A 762. sz. nagyikindai vegyes vonat tegnap délután háromnegyed 3-kor, mintegy ötven lépésnyire a szakálhazai pályaháztól kiskiklott. A kiskiklás következtében két személyszállító és három teherkocsi lefutott a töltésen. A vonaton

mintegy harminc utas volt, köztük több asszony és gyermek. Az utasok közt a kiskiklás irtózatossá pánikot keltett s a rettenetes félelemnél, amelyet a szerencsétlenség keltett, csak a fejtelenség volt nagyobb. Egy asszony, aki két gyermekével utazott, elájult; többen ész nélkül kiáltottak segítségért. A félelmet fokozta az a nagy zaj, amelyet a lehulló podgyászok, a betört ablak nagy csörrenéssel leeső üvegdarabjai, a famunkák recsegése okoztak. A kiskiklás alkalmával Stern Dávid temesvári kereskedősegéd nagy ijedtségében kiugrott egy III. osztályú kocsiból s jobb alsó karját kitörte. A szakálhazai állomásfőnök azonnal sürgönyözött a józsefvárosi állomásfőnökséghez s segélyvonatot kért, mely csakhamar meg is érkezett Szakálházára. A szerencsétlenül járt Stern Dávidot a pályaudvar városzobájában találták, azonnal bekötötték a súlyos sérüléseket, mire a segélyvonatra vitték s azon hozták haza Temesvárra. A kiskiklás oka állítólag hibás váltójelzés; hogy tényleg ez okozta-e a kiskiklást, azt a már megindult vizsgálat van hivatva kideríteni.

— **Végzetes csolnakázás.** Mint Törökkanizsáról írják, ott Ritt György és Gauss József a Milkó cég tisztviselői e napokban csolnak kirándulást tettek a Tiszán. A magas vizállású folyó közepén a könnyű csolnak valahogy megbillent és a bennülők kifordultak belőle. A sebes víz, dacára hogy mindkettő kitűnő uszó, rohamosan tova ragadta őket. A veszélyben forgott két fiatal ember csak félórai nehéz küzdelem után tudott nagynehezen a partra vergődni.

— **A gyálai rét holondja.** Tóth Ferenc gyálai legény nemrég kiment a gyálai rétre és napokig ott kóborolt. Utóbb az uradalomban dolgozó embereket utasította: — Enyém ez a birtok, azt csinálók, amit akarok, — mondotta. A szegény örültet beszéltették a szegedi kórházba.

— **Elfogott hamiskártyás.** Egy veszedelmes hamiskártyást tiltott ki a városból a nagybecskereki rendőrség. Pivarszki Milos jarkováci illetőségű 35 éves foglalkozás nélküli pincér már huzamosabb idő óta tartózkodott Nagybecskereken s itt sorba járta a kávéházakat s az éjjeli mulatóhelyeket. Pivarszkinak ezen üzelmel feltűntek a rendőrségnek s igazolásra szólította fel a dologkerülőnek látszó embert s ekkor kitűnt, hogy Pivarszki már 3 év óta nem volt alkalmazásban s nem tudja igazolni, hogy miől tartja fenn magát. A csendőrség ennek következtében kutatást tartott Pivarszki lakásán s ott megjelölt kártyákat találtak, a miől világosan kitűnt, hogy hamiskártyázásból él s valószínű hogy a közeli vásárra jött Nagybecskerekre, ahol szüretre volt kilátása. A rendőrség a veszedelmes embert illetőségi helyére toloncoltatta s tiz évre kitiltotta Nagybecskerekéről.

— **Zsarolási kísérlet.** Mint Lugosról írják, Friedmann Mór ottani szénkereskedő a napokban Temesvárról kelteve levelet kapott, melyben felszólítják, hogy a temesvári postahivatalhoz poste restante N. K. betűk alatt haladéktalanul 600 koronát küldjön be, mert ellenkező esetben ő és családja gyilkosságnak fog áldozatul esni, házáat pedig fel fogják gyújtani. Friedmann a fenyegető levelet átadta a rendőrségnek a szükséges intézkedések megtétele végett.

— **Öngyilkos inas.** Pancsováról írják: Schnur János, 15 éves bádogos inas a napokban szüleinek sztarcsovai-uti lakásán a padláson felakasztotta magát. Édes anyja vette legelőbb észre, ki, midőn a piacról hazajött, mindenfelé kereste gyermekét. Mikor meglátta a kötelnen függni, eszméletlenül esett össze. A szerencsétlen gyermek állítólag azért lett öngyilkossá, mert édes anyja megfenyítette.

Irodalom.

* **A „Zenélő Magyarország”** közismert zene-műfolyóirat ép most megjelent 364-ik füzeté újra a legjobb s kedvelt zongora-ujdonságokat közli, még pedig: I. Lengyel Miska, népszerű dalszerzőnk 2 hangulatos magyar nótáját: 1. Gulya, gulya, arany gulya. 2. Van egy hamis koresmárosné, Dunántul. II. Szida Zsigmond „Ábrándozás” bájos dalkeringőjét. III. Morse Th. „Havanna” amerikai intermezzót, most legújabb s legnépszerűbb gyönyörű ujdonságot. Elismert tény, hogy annyi zeneművet s a legjobb hazai és külföldi szerzők kiváló ujdonságait, csak 6—8 koronáért szerezhetni meg külön kiadásokban, amennyit egy füzeté ad e pompás zene-műfolyóiratnak; mégis rendkívül elterjedtsége miatt 6 korona, fél évi előfizetésért 12 ily gazdag tartalmú füzetet s egy 50 zeneoldal terjedelmű albumot, egész évi 12 kor. előfizetésért pedig a Husvéti és Karácsonyi zenealbumokat is teljesen ingyen adja előfizetőinek. Előfizetések az e számmal megindult 1908. évi 2-ik (július—decemberi) félévre, a „Zenélő Magyarország” (Klökner Ede) zene-műkiadóhivatalához, Budapest, VIII. József-körút 11. intézendők, honnan kívánatra kimerítő árjegyzék ingyen és bérmentve küldetik.

TÁVIRATOK

A király Budapesten.

Budapest, aug. 11. (A „Torontál“ ered. távirata.) Bécsből jelentik: A király elhatározta, hogy Ischlból hazatérve, két hónapi tartózkodásra Budapestre jön. Az eddigi tervek szerint ő felsége augusztus 20-ikán érkeznek Budapestre és felváltva Budán és Gödöllőn töltene egy-egy hetet.

Az angol király és a német császár találkozása.

Budapest, aug. 11. (A „Torontál“ eredeti távirata.) Berlinből sürgönyzik: Edward angol király ma délelőtt Kronbergbe érkezett, ahol a pályaudvaron Vilmos császár fogadta. A fogadtatás az angol király kívánságára a lehető leg-egyszerűbb volt.

A horvát bán a miniszterelnöknél.

Budapest, aug. 11. (A „Torontál“ eredeti távirata.) Rauch Pál báró horvát bán ma délelőtt Budapestre érkezett s felkereste Wekerle Sándor miniszterelnököt, akivel a horvát ügyekről tanácskozott.

Szterényi államtitkár szabadságon.

Budapest, aug. 11. (A „Torontál“ eredeti távirata.) Szterényi József kereskedelmi államtitkár három heti tartózkodásra Tangerbe utazik.

Szmrecsányi püspök halála.

Budapest, aug. 11. (A „Torontál“ eredeti távirata.) A tegnap elhunyt nagyváradi püspök, Szmrecsányi Pál halála általános mély részvételt kelt, mert a magyar társadalom minden osztálya mély szeretettel érzett együtt az apostoli életű, hazafias érzelmű főpappal, aki mindenkoron a társadalmi békét és kölcsönös szeretetet hirdette és aszerint cselekedett is. A püspök temetésére vonatkozólag a következő diszpozíciók történtek. A bebalzsamozott holttestet ma szállítják Nagyváradra, ahová a koporsó csütörtökön éjjel érkezik. Péntek reggel az egyházmegye papságának teljes részvétele mellett a pályaudvarról a székesegyházba szállítják a koporsót, ahol Fetser Antal, Belopotoczy Kálmán, Lányi József és Fraknói Vilmos címzetes püspökök, valamint a káptalan tagjai beszentelik a halottat, innen az egyházmegye és a székeskáptalan küldötteinek kíséretében Sárosdarócra szállítják. Hír szerint az elhunyt főpap nem hagyott végrendeletet. Halála szélhűdés következtében állott be, mely idegeit megbénította.

Popea püspök halálához.

Budapest, aug. 11. (A „Torontál“ eredeti távirata.) Karánsebesről táviratoznak: A nemzetiségi képviselők és a román püspökök ma megérkeztek Karánsebesre, hogy részt vegyenek az elhunyt Popea gör. kel. román püspök temetésén. Az elhunyt egyházfő állítólag egész vagyonát román kulturális célokra hagyta.

A délszláv összeesküvés.

Budapest, aug. 11. (A „Torontál“ ered. táv.) Zágrábból érkező hírek szerint

a horvátok ott tiltakozó gyűlést tartottak, amelyen elítélték a kormány magatartását a délszláv összeesküvők ügyében. Együtt elhatározták, hogy a legélesebb harcot indítják a letartóztatottak érdekében. Ugyane hírek szerint még újabb letartóztatások is várhatók.

A törökországi események.

Budapest, aug. 11. (A „Torontál“ eredeti távirata.) Konstantinápolyi jelentések szerint az új alkotmány folytán a kereskedelmi forgalom némi élénkítése érezhető és az ottani kereskedelmi körök véleménye szerint a közel jövőben a fogyasztási cikkekben nagy fellendülés várható, aminek okát abban találják, hogy a vámhivatalnokokat a szigorú rendeletek folytán megtagadják a szokásos „Bakschisch“ elfogadását.

Budapest, aug. 11. (A „Torontál“ eredeti távirata.) Mint Konstantinápolyból jelentik, a legközelebbi napokban az itteni idegen követségek személyzetében nagy változások várhatók. Többek között az olasz nagykövet, Imperiali Marchese visszahívása befejezett tény.

Vasuti szerencsétlenség.

Budapest, aug. 11. (A „Torontál“ eredeti távirata.) Kőbányán ma egy délelőtti személyvonat hibás váltóállítással összeütközött egy tehervonattal. Egy kocsi fejező meghalt, sok ember pedig kisebb-nagyobb sérülést szenvedett.

Bányarobbanás.

Budapest, aug. 11. (A „Torontál“ ered. távirata.) A németországi Saarbrückenben tegnap nagy bányaszerencsétlenség történt. 13 bányamunkás meghalt, sokan pedig súlyosan megsebesültek.

Határidő-üzlet.

Budapest, aug. 11. (A nagybecskereki Lloyd-társulat távirata.) A mai tőzsdén déli zárlatkor a következő árakat jegyezték:

Buza (április 1909.)	22.96	—
Buza (októberre 1908.)	22.18	—
Rozs (októberre 1908.)	18.40	—
Zab (októberre 1908.)	26	—
Tengeri (augusztusra)	14.26	—

Somfai János felelősszerkesztő távollétében a lap tartalmáért Mayer Rezső felelős.

797. bvk. 1908. sz.

727-11

Árverési hirdetés.

Alírott kir. bir. végrehajtó által közhírré tételük a nagybecskereki kir. járásbíró-ságnak a V. 629., 665., 701., 818. és 817. szám alatt kelt végzése folytán dr. Winter Lajos nagybecskereki ügyvéd által képviselt Deutsch Jakab, Daun Gyula és Braun és Prandell nagybecskereki cégek felperes részére Muntyan Juon kistoráki lakosnál 24 kor. 20 fill., 202 kor. 80 fill., 48 kor. 54 fill., 959 kor. 32 fill. és járulékaik iránt, biztosítási végrehajtás útján 1908. évi május hó 11-ik napján kistorákon felülfoglalt, 810 koronára becsült álló ingók kistorákon alperesek lakásán birói árverésen készpénzfizetése mellett leendő eladatása 1908. évi szeptember 5-ik (öt) napjának d. e. 10

órájára tüzetett ki, az 1908. évi V. szám alatt kelt végzése alapján annak az alap-, illetve felülfoglaltatók követelése erejéig is, 1881. évi LX. t. c. 120. §-a értelmében, amennyiben törvényes zálogjogot nyertek volna, meg fog tartatni.

Együttal felhivatnak mindazok, kik az elárverezendő ingóságok vételárából a végrehajtató követelését megelőző kielégítéshez jogot tartanak, de az, ha részükre a foglalás korábban eszközöltetett, a végrehajtási iratokból ki nem tűnik, úgy az esetben is, ha elsőbbségük bérleti vagy haszonbérleti viszonyon alapszik és ezen törvényes zálogjoguk a végrehajtási jegyzőkönyvben meg van ugyan említve, azonban a követelés összege ugyanott kitüntetve nincs, miszerint az 1881. LX. t. c. 111. §-ához képest elsőbbségüket az árverés megkezdéséig alólítottához egy példányban írásban adják be, avagy szóval jelentsék be annál is inkább, minthogy későbbben bejelentett elsőbbségek végrehajtató kielégítését nem gátolva, igénylők a vételár fölöslegére fognak utasíttatni.

Nagybecskereken, 1908. évi aug. 8.

Kiss István,
kir. bir. végrehajtó.Vonatok érkezése és indulása
Nagybecskerekre, illetve Nagybecskerekről.

Érvényes 1908. május hó 1-től.

Érkezik:

a) A nagybecskereki pályaudvarra:

Temesvár, Versecz, Zombolyáról: délelőtt 9 óra 23 p.
Pancsováról: délután 5 óra 40 p.
Budapest—Szegedről: reggel 7 óra 18 p.; délután 5 óra 50 perc.
Szegedről: (mótorokocsi) d. e. 9 óra 47 perc.
Budapest—Nagykikindáról: este 9 óra 50 perc.

b) A nagybecskerek-bégapart pályaudvarra:

Zombolyáról, Verseczről, Alibunárról és Temesvárról: este 8 óra 05 perc.
Módosról: minden kedden, pénteken és vasárnapon reggel 6 óra 30 perc.
Pancsováról: reggel 8 óra 27 perc.
Zombolyáról: (keskenyvágányu vonal) reggel 8 óra 23 p. este 7 óra 05 perc.
Csősztelkekről: (keskenyvágányu vonal) délután 4 ó. 29 p.

Indul:

a) A nagybecskereki pályaudvarról:

Pancsovára: délelőtt 8 óra 10 p.; este 7 óra 5 p.
Szeged—Budapestre: d. e. 9 óra 50 p.; este 6 óra 46 p.
Szegedre: (mótorokocsi) délután 1 óra 15 perc.
Nagykikinda—Budapestre: reggel 6 óra 7 p.

b) A nagybecskerek-bégaparti pályaudvarról:

Zombolya, Temesvár, Versecz: délután 4 óra 35 p.
Temesvár, Versecz, Antalfalva—Pancsova és Alibunárra reggel 3 óra 33 perc.
Zombolyára: (keskenyvágányu vonal) reggel 2 óra 31 p. délután 5 óra 25 perc.
Módosra: minden kedden, pénteken és vasárnapon d. e. 11 óra 38 perc.
Csősztelkekre: (keskenyvágányu vonal) délelőtt 11 óra 55 p.
Módosról—Temesvárra: minden kedden, pénteken és vasárnapon 2 óra 10 p. délután.
Temesvárról—Módosig: minden kedden, pénteken és vasárnapon indul Temesvárról 11 óra délelőtt.
Módosról—Zombolyára: minden kedden, pénteken és vasárnapon délután 2 órakor.
Zombolyáról—Módosra: minden kedden, pénteken és vasárnapon délután 5 óra 30 perc.

Nyomdászianulónak jobb házból való fiu
azonnal felvétetik.

ÚJ RUHAÜZLET!

Van szerencsém a t. c. evőközönséget értesíteni, hogy a 21 év óta fennálló s jóhírnevű Kovács Gedeon-féle kész férfi, női és gyermekruha, uri és női angol szabóműteremmel berendezett áruházat előnyösen megvettem és azt az őszi és téli idény bel- és külföldi ujdonságaival felszerelve

KOVÁCS GEDEON UTÓDA FRANK LAJOS

név alatt szolid alapon tovább vezetem. — Több évi szakszerű tapasztalataim a fővárosban, és hazánk nagyobb városaiban, valamint megfelelő tőke, előkelő összeköttetésem azon kellemes helyzetbe juttatott, hogy a legmesszebbmenő igényeket is kielégíthetem. — Nagybecsü látogatásának örömmel nézek elébe és már előre is biztosíthatom a legjobb és legszolidabb kiszolgálásról. Szíves pártfogását kérve, magamat ajánlva, maradok

kitünő tisztelettel

FRANK LAJOS.

BUZIÁSI PHÖNIX ÁSVÁNYVIZ

**KITÜNŐ HATÁSÚ VESE- ÉS HÓLYAGBAJOKNÁL
SZÉNSAVDUS, KELLEMES, SAVANYKÁS IZŰ, VASMENTESITETT,
rendkívül üdítő asztali viz.**

ÜDÍT, GYÓGYIT! ORVOSILAG AJÁNLVA!

Ivógyógmódra használva, vese- és hólyagbajoknál, a vesemenede idült hurutjainál, húgykő- és fővényképződésnél, a légutak és a kiválasztószervek hurutos bántalmainál kitűnő hatásnak bizonyult. — Prospektust kívántra küld a forráskezelőség.

Muschong buzziási gyógyfürdő igazgatósága Buziásfürdőn.

**Nagybecskereki főterakat: WEHNER JÓZSEF ügynöksége. Kapható
Schlesinger D. fűszerkereskedésében (a főpostával szemben), minden
fűszerüzletben, vendéglőben és kávéházban. 403-153.94**

19853/1908. sz.

Az aradi jószágigazgatóságtól,

Versenyárgyalási hirdetmény.

Az aradi m. kir. jószágigazgatóság az Óbessenyő községben a római katolikus

lelkészlak helyreállítási

összes munkáira Aradon a jószágigazgatóság hivatalos helyiségében 1908. évi aug. 30-án nyilvános versenyárgyalást fog tartani.

Ajánlatok az összes munkákra egy összegben és fentnevezett jószágigazgatóságnál beszerezhető minta-lapokon teendők.

Előirányzott összeg a kincstárt terhelőleg 14563 kor. 63 fill., a hitközség pedig az építkezéshez szükséges összes kézi napszámokat és fuvarokat természetben fogja szolgáltatni.

Az ajánlatban az ajánlati végösszeg számokkal és betűkkel irandó.

Az ajánlatban az ajánlati összeg 5%-ának megfelelő bánatpénz valamely állampénztárnál történt letételét igazoló pénztári nyugta, vagy annak közjegyzőileg hitelesített másolata csatolandó.

Az ajánlatban készpénzt, vagy értékpapírt csatolni nem szabad.

Az 1 koronás bélyeggel ellátott, borítékba zárt és kellőleg lepecsételt ajánlatban ajánlattevő köteles kijelenteni, hogy a tervezet, költségvetést, vállalati általános és részletes feltételeket, végül a helyi viszonyokat ismeri és magát azoknak aláveti.

A lepecsételt és sértetlen boríték a következő felirással látandó el: „Ajánlat az Óbessenyői róm. kath. lelkészlak helyreállítási összes munkáira.”

Jogosult versenyezni óhajtok felhívataknak, hogy kellőleg felszerelt ajánlataikat legkésőbb f. évi aug. hó 30-án d. e. 11 óráig a fentnevezett hivatalhoz nyújtsák be, ahol ugyanaz nap déli 12 órakor fel fognak bontatni.

Fenti kikötéseknek meg nem felelő, vagy elkésve érkezett ajánlatok figyelembe nem vételnek.

Az aradi m. kir. jószágigazgatóság a beérkezett ajánlatok közül szabadon választ s fentartja a jogot esetleg az összes ajánlatokat mellőzni.

A vonatkozó tervezet, költségvetés, szerződés-tervezet, valamint a vállalati általános és részletes feltételek az aradi m. kir. jószágigazgatóságnál a rendes hivatalos órák alatt betekintheők.

Arad, 1908. évi augusztus 5.

723-2.2

M. kir. jószágigazgatóság.

Nyomdász-tanuló

jó családból

azonnal felvétetik.

**Mérlegképes
könyvelő**

elvéllal olcsó díjazás mellett a
délutáni és esti órákra könyve-
lést és más irodai munkákat.

Cím a kiadóhivatalban.

HIRDETÉSEK

FELVÉTELNEK A

„TORONTAL”

KIADÓHIVATALBAN.

ALMÁSY ÉS SZEPESSY

könyv-, zenemű- és papirkereskedése NAGYBECSKEREK.

Telefon 22.

Telefon 22.

Ajánlunk antiquarice, de teljesen új állapotban:

- Gracza: „A magyar szabadságharc története”, 5 kötet, diszkiadás, 70 korona helyett 55 korona.
- Jókai Mór összes művei, milleniumi diszkiadás, 100 kötet, 500 korona helyett 350 korona.
- Szalay-Baróti: „A magyar nemzet története”, diszkiadás, 4 kötet, 60 korona helyett 48 korona.
- Kisfaludy Sándor munkái, diszkiadás, 8 kötet, 30 korona helyett 24 korona.
- Vörösmarty összes művei, 6 kötet, 24 korona helyett 15 korona.
- Vörösmarty lírai költeményei, 3 korona helyett 1 korona 80 fillér.
- Deák Ferenc: „Levelek”, 10 korona 40 helyett 8 korona.
- „Gondolatok” 11 korona 20 fillér helyett 9 korona.
- Tóth Kálmán összes költeményei 2 kötetben, 16 korona helyett 12 korona.
- Magyar Regényírók képes kiadása diszkiadásban, kötetenként 5 korona helyett 3 korona.

AZ „IDEAL” IRÓGÉP

torontálmegyei vezérképviselősege.

229-x 35

Nyomatott Pleitz Fer. Pál kiadónál Nagybecskereken.

4758/908. tkvi sz.

726-1.1

Árverési hirdetmény és feltételek.

A perlaszi kir. járásbíróóság mint tkvi hatóság az előterjesztett kérelem folytán dr. Stern Lázár nagybecskereki ügyvéd javára 504 kor. tőke, 23 kor. már megállapított, 19 korona 65 fill. jelenlegi s a még felmerülő költségek kielégítése végett az 1881. évi LX. t.-cikk 114. §-a alapján és 146. §-a értelmében özv. Csobanin Milosné ujabban férjezett Lakatos Rádáné mint gyám által képviselt kiskoru Csobanin Velinka szerbeleméri lakos ellen az ezen kir. járásbíróóság területén, Tomasovác község határában fekvő és a tomasováci 392. sz. tkvben foglalt:

1. 329. sz. ház és 800 □-öl házhelyre 224 kor.;

2. 67²⁵⁰ □-öl szőlőre 100 kor.;

3. 2 d. 69. hrsz. 1 h. I. o. szántóra 393 kor.;

4. 3 d. 69. hrsz. 2 h. 800 □-öl I. o. kaszálóra 984 kor.;

5. 2 d. 69. hrsz. 800 □-öl I. o. szántóra 197 kor.;

6. 144. hrsz. 2 h. 800 □-öl I. o. szántóra 984 kor.;

7. 1 d. 69. hrsz. 1 h. I. o. szántóra 393 kor. becsárban az árverést elrendeli s azt, valamint a megállapított feltételeket ezennel közzhírré teszi.

A nyilvános árverés Tomasovác községében 1908. évi szeptember 17-ik napjának délelőtti 9 órájkor fog megtartatni a következő, ugy a tkvi hivatalban, mint Tomasovác községében kifüggesztett s megtekinthető feltételek mellett.

1. Kikiáltási ár a becsár.

2. Ezen árverésen a fenti ingatlanok a kikiáltási áron alól is el fognak adatni.

3. Árverezni szándékozók tartoznak az ingatlanok becsárának 10%-át készpénzben vagy óvadékképes értékpapirokban a kiküldött kezéhez letenni.

Perlaszon, a kir. járásbíróóság mint telekkönyvi hatóságnál, 1908. évi június hó 17-én.

Szabó.

kir. bíró.

ják a
szeti
kell
latáb
nek
a viz
techn
török

hatal
beris
az e
ellen
zánk
szerm

„Áldj
nyelv
eső,
nál J
eső is
Magr
hangu
taért
nyára
mert
nyázn

A
eső já
költes
kulnak
jut o y
mint
gazdag
„Atdál
Felülr
igék
gyunit
szélye
R

A

kutyá

mikor a
tam, va
juk elc
régen t
vább e
nyerünk
ha val
azt a k
jól esre

harapós
gyereke
den gye
dik eme
mama,
örizze.
engedi,
hogy a

Nem, as
az; biz
lányt ör

